

Inicijativa ALAC:

Transparentnost Srbija uputila je Ministarstvu pravde inicijativu u vezi sa formiranjem Alimentacionog fonda.

U radu Antikorupcijskog savetovališta u više slučajeva zapazili smo problem sa isplatom naknade za izdržavanje dece - alimentacije. Takav je, na primer, bio slučaj stranke kojoj bivši suprug više od 11 godine ne plaća alimentaciju. Ona je angažovala advokata kako bi u sudskom postupku, parničnom pa izvršnom, uspela da sudskim putem obezbedi naplatu potraživanja po osnovu alimentacije. Takođe, pred krivičnim sudom u toku je postupak zbog krivičnog dela iz člana 195. stav 1. "Nedavanje izdržavanja".

Ne zalazeći u uzroke i načine rešavanja pojedinačnih slučajeva (parničnih i izvršnih sporova, krivičnih postupaka) i sa tim povezane sumnje građana na korupciju, nadali smo se da će najveći problem sa kojim su se naše stranke suočavale, egzistencijalni, biti rešen uvođenjem Alimentacionog fonda, onako kako je to predviđeno Nacrtom građanskog zakonika.

Zbog toga smo se obratili Ministarstvu pravde i ukazali da smo, ukoliko rešenje iz Nacrta građanskog zakonika (<http://www.mpravde.gov.rs/files/NACRT.pdf>) bude prihvaćeno, a na osnovu dosadašnjih iskustava, zainteresovani da iznesemo konkretne predloge u vezi sa načinom rada Alimentacionog fonda, kako bi se korupcioni rizici sveli na minimum. S tim u vezi smo takođe iskazali interesovanje za informacije o eventualnoj uporednoj pripremi akta iz člana 2403. st. 3. Nacrta i mišljenju predstavnika resornog ministarstva o ovim članovima Zakona.

U dopisu smo podsetili i da je Nacrt iznet na javnu raspravu u junu 2015. godine i da je bilo predviđeno da ona traje do 1. jula 2016. godine. Nakon toga, prema zaključku o pokretanju javne rasprave, trebalo je da bude objavljen izveštaj sa javne rasprave i da bude pripremljena konačna verzija Zakonika.

Na sajtu Ministarstva pravde, ni gotovo osam meseci po okončanju roka za javnu raspravu, nismo uspeli da pronađemo informaciju šta se desilo u međuvremenu, te smo zatražili od Ministarstva informaciju kakva je planirana dinamika u vezi sa daljim radom na Građanskom zakoniku, kada se može očekivati objavljivanje izveštaja o javnoj raspravi i kada će konačna verzija biti pripremljena za razmatranje na sednici Vlade.

Prilog: Dopis upućen Ministarstvu pravde, izvod iz Nacrta građanskog zakonika

VI ФОНД ЗА ИЗДРЖАВАЊЕ ДЕЦЕ (АЛИМЕНТАЦИОНИ ФОНД)

Оснивање фонда

Члан 2403

У циљу ефикаснијег остваривања права на издржавање деце оснива се алиментациони фонд.

Средства за почетак рада фонда обезбеђују се првенствено из буџета.

Министар надлежан за породичну заштиту ближе прописује услове за коришћење средстава и правила о раду фонда.

Услови за остваривање права на издржавање

Члан 2404

Ако дужник издржавања не испуњава уредно своју обавезу издржавања детета у периоду од 3 месеца узастопно или у року од 6 месеци са прекидима, дете има право на исплату издржавања из алиментационог фонда.

Дете – поверилац издржавања треба да поднесе доказ да је принудно извршење остало безуспешно.

Предлог за исплату издржавања из алиментационог фонда треба да садржи личне податке о дужнику издржавања, његовом пребивалишту или боравишту, адреси становања, имовном стању, запослењу, адреси послодавца и остале податке од значаја за остваривање издржавања.

Рок за почетак исплате и право на регрес

Члан 2405

Алиментациони фонд је дужан да почне са исплатом издржавања у року од 15 дана од пријема предлога.

Фонд има право регреса исплаћеног износа издржавања од дужника, увећаног за износ трошкова поступка.

Престанак исплате

Члан 2406

Исплата издржавања из алиментационог фонда престаје када престане законска обавеза издржавања детета.

Доказ да је престала законска обавеза издржавања и предлог за престанак даље исплате могу поднети и дужник и поверилац издржавања.

Поверилац и дужник издржавања могу споразумно поднети предлог фонду за престанак исплате из фонда, ако постигну споразум о добровољној исплати издржавања.

Обнављање исплате из фонда

Члан 2407

Ако дужник издржавања поново избегава редовно извршење своје обавезе поверилац може поднети нови предлог за исплату издржавања из фонда.

Регрес фонду за исплаћено издржавање од дужника из претходног става се увећава за 15% .

Алтернатива: Став 2 се брише.

Влада Републике Србије
Министарство правде
Сектор за нормативне послове
помоћник министра Зоран М. Балиновац

Предмет: израда Грађанског законика

Поштовани г. Балиновац,

у оквиру организације Транспарентност Србија већ 10 година функционише Антикорупцијско саветовалиште, коме се обраћају грађани који сматрају да су жртве корупције или који не могу да остваре нека своја права, а верују да је корупција разлог за то. Наша организација им помаже упућујући их које кораке могу да предузму, сами или у сарадњи са Саветовалиштем.

Један од проблема који смо запазили у више случајева јесте исплата накнаде за издржавање деце - алиментација. Не залазећи на овом месту у узроке и начине решавања појединачних случајева (парничних и извршних спорова, кривичних поступака због недавања издржавања) и са тим повезане сумње грађана на корупцију, надали смо се да ће највећи проблем са којим су се наше странке суочавале, егзистенцијални, бити решен увођењем Алиментационог фонда, онако како је то предвиђено Нацртом грађанског законика, или на неки други, сличан начин.
<http://www.mpravde.gov.rs/files/NACRT.pdf>

Уколико ово решење буде прихваћено, а на основу досадашњих искустава, нарочито смо заинтересовани да изнесемо конкретне предлоге у вези са начином рада Алиментационог фонда, како би се корупциони ризици свели на минимум. С тим у вези смо такође заинтересовани за информације о евентуалној упоредној припреми акта из члана 2403. ст. 3. Нацрта и мишљењу представника ресорног министарства о овим члановима Закона.

Подсећамо да је Нацрт овог обимног акта на јавну расправу изнет у јуну 2015. године и било је предвиђено да она траје до 1. јула 2016. године. Након тога, према закључку о покретању јавне расправе, требало је да буде објављен извештај са јавне расправе и да буде припремљена коначна верзија Законика.

На сајту Министарства правде, ни готово осам месеци по окончању рока за јавну расправу, нисмо успели да пронађемо информацију шта се десило у међувремену. Стога Вас молимо да нас обавестите каква је планирана динамика у вези са даљим радом на Грађанском законик, када се може очекивати објављивање извештаја о јавној расправи и када ће коначна верзија бити припремљена за разматрање на седници Владе.

Срдачан поздрав,
Београд,
22. фебруара 2017.

Транспарентност Србија
програмски директор
Немања Ненадић